

NATURA 2000 OORZAAK CRISIS NATUURBEHOUD

- Noodlottige mix van misrekening, strategie en toeval.
- Contact met burger moet worden hersteld.

Natura 2000 heeft het draagvlak voor natuurbehoud in ons land in een crisis gestort. Dat stellen Raoul Beunen en collega's in een artikel in *Land Use Policy*. Beunen bracht de invloed van de Vogel- en Habitatrichtlijn op de natuurbescherming in ons land in kaart. Natura 2000 is de verzamelterm voor de reeks beschermde natuurgebieden die zijn gevormd om uitvoering te geven aan die Europese richtlijnen. Maar dat is geen succesverhaal. Integendeel, Beunen noemt Natura 2000 een schoolvoorbeeld van een *performance of failure*. Natura 2000 is volgens Beunen verantwoordelijk voor de crisis in het natuurbeleid.

Dat ligt overigens niet aan de richtlijnen zelf. Beunen schetst in zijn analyse van de oorzaken een noodlottige mix van misrekening, strategie en toeval. Dat begon volgens Beunen toen de vereniging Das & Boom met succes de Habitatrichtlijn aangreep om een industrieterrein bij Heerlen tegen te houden. Een reeks van soortgelijke rechtszaken volgde. Natura 2000 werd synoniem met problemen, knelpunten en obstructie van economische ontwikkelingen. Beunen: 'Door die aandacht voor rechtszaken en de juridische aspecten is de focus komen te liggen op de procedures. Als die maar goed zijn, dan is het beleid goed, was de gedachte. Maar dat is dus een enorme misrekening geweest.'

BEHEERPLANNEN

Om de onvrede in te dammen bedacht het Rijk beheerplannen. Die zouden de maatregelen en de gevolgen daarvan voor de omgeving (lees: boeren en ondernemers) in

In Heerlen werd het plan voor een bedrijventerrein geschrapt door de aanwezigheid van de korenwOLF. Dat plaatste Natura 2000 in een kwaad daglicht.

kaart moeten brengen. Een nieuwe misrekening, volgens Beunen. 'Dat leverde alleen maar meer frustratie op bij alle betrokken partijen. Iedereen mocht meepraten, maar de doelen lagen al vast. De ruimte om dingen te veranderen was er vaak niet of beperkt.'

POLITIEK SPEL

Politici (van met name CDA en VVD) en belangenorganisaties speelden in op de ontstane onvrede om daarmee sympathie te winnen bij hun achterban. Zieltjes winnen dus, over de rug van Brussel en de Europese regelgeving. Misbruik? Beunen: 'Als onderzoeker moet je voorzichtig zijn met zulke termen. Gebruik of misbruik is een kwestie van perspectief. Voor heel veel boeren was de situatie problematisch. Als jij dan zegt: wij lossen dat voor je op, is dat een strategie die onderdeel is van het

politieke spel.' Als laatste speelt ook toeval een rol. 'Dingen gebeuren nou eenmaal zoals ze gebeuren. Een rechtszaak die net wel of niet wordt gewonnen, kan een reeks van acties en reacties in gang zetten die niemand kan voorzien.'

Als gevolg van dat alles is het draagvlak voor natuurbeleid in ons land hard afgebrokkeld. Hoe krijg je dat weer rechtgebred? Het contact met de burger moet worden hersteld, denkt Beunen. 'Investeer

Natuurbeheer moet weer politiek worden

eerst weer in goede relaties met alle partijen. Laat zien dat je interesse hebt in de lokale verhalen. Kijk wie je nodig hebt om iets te bereiken en sta open voor hun perspectief. Zoek het lokale overleg op en

benut de ruimte die er is om gebiedsgerichte oplossingen te zoeken.' Natuurbeheer moet weer politiek worden, vindt Beunen. 'Zeg niet bij voorbaat: dat mag niet van Brussel. Schuif die verantwoordelijkheid niet af, maar laat zien dat het om keuzes maken gaat. Daar moet je open en eerlijk in zijn.'

Beunen is ondanks zijn harde analyse helemaal niet negatief over de kansen voor natuur in ons land. 'Het fascinerende is dat er naast al die frustratie over natuurbeleid ook heel veel interesse is voor natuur en landschap. Er zijn heel veel mensen die daar iets aan willen dragen. Als er een belangrijke les is die we uit Natura 2000 kunnen trekken is het deze: natuurbeheer is niet iets wat vanzelfsprekend is; we moeten blijven werken aan draagvlak.' **GRK**